УДК 338.48:614.8:368

Бессонова А. В.
sheloba17@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4747-1187
Researcher ID: AHC-5362-2022
Ph.D., доцент кафедри туризму та економіки підприємства,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Бойко З. В.
boyko@umsf.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-0535-3641
Researcher ID: PXX-8056-2026
к.геогр.н., доц., доцент кафедри туризму та економіки підприємства,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

Захарова С. Г.
Zakharova.S.H@nmu.one, ORCID ID: 0000-0002-6952-2558
Researcher ID: KRP-1922-2024
к.держ.упр., доц., доцент кафедри туризму та економіки підприємства,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», м. Дніпро

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ БЕЗПЕКИ ТА СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ ТУРИЗМУ І РЕКРЕАЦІЇ

Анотація. *У статті досліджено процес імплементації стандартів безпеки та страхування у сфері туризму і рекреації в умовах зростання ризиків і невизначеності сучасного ринкового середовища. Актуальність теми зумовлена необхідністю забезпечення високого рівня захисту туристів, підвищення якості туристичних послуг та формування стійких конкурентних позицій суб'єктів туристичної діяльності. Методологічною основою дослідження є системний підхід, що дозволяє розглядати стандартизацію як комплексний інструмент управління ризиками у взаємозв'язку з механізмами безпеки та страхового захисту. У ході дослідження розкрито сутність міжнародних стандартів у сфері туризму, зокрема у частині управління ризиками, забезпечення безпеки послуг і підвищення якості сервісу. Встановлено, що їх впровадження сприяє зниженню ймовірності виникнення ризикових ситуацій, підвищенню прозорості процесів і зміцненню довіри споживачів до туристичних підприємств. Визначено ключові особливості імплементації стандартів, серед яких необхідність адаптації до національних умов, обмеженість фінансових і організаційних ресурсів, а також недостатній рівень інституційної підтримки. Обґрунтовано, що стандартизація безпеки та страхування має суттєвий вплив на конкурентоспроможність підприємств туристичної сфери через підвищення ефективності управління, оптимізацію внутрішніх процесів і формування позитивного іміджу. Доведено, що використання ризик-орієнтованого підходу сприяє підвищенню стійкості підприємств до зовнішніх викликів і забезпечує довгостроковий розвиток галузі. Запропоновано напрями удосконалення процесів імплементації стандартів, які передбачають розвиток нормативно-правового забезпечення, активне впровадження цифрових технологій, підвищення кваліфікації персоналу та стимулювання підприємств до застосування міжнародних практик. Отримані результати можуть бути використані у практичній діяльності туристичних підприємств і при формуванні державної політики у сфері туризму та рекреації. Подальші дослідження доцільно пов'язати з розробкою ефективних механізмів інтеграції стандартів безпеки та страхування у діяльність туристичних підприємств, а також із вивченням впливу цифрових технологій на розвиток системи управління ризиками у сфері туризму і рекреації.*

Ключові слова: безпека туризму, страхування, стандартизація, ризик-менеджмент, туристична діяльність, конкурентоспроможність, рекреація.

© Бессонова А. В., Бойко З. В., Захарова С. Г., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

Bessonova Anna
sheloba17@gmail.com, ORCID ID: 0000-0003-4747-1187
Researcher ID: AHC-5362-2022
Ph.D., Associate Professor of the Department of Tourism and Enterprise Economics, Dnipro University of Technology, Dnipro

Boyko Zoia
boyko@umsf.dp.ua, ORCID ID: 0000-0003-0535-3641
Researcher ID: PXX-8056-2026
Candidate of Geographical Sciences, Associate Professor of the Department of Tourism and Enterprise Economics, Dnipro University of Technology, Dnipro

Zakharova Svitlana
Zakharova.S.H@nmu.one, ORCID ID: 0000-0002-6952-2558
Researcher ID: KRP-1922-2024
Candidate of Public Administration, Associate Professor of the Department of Tourism and Enterprise Economics, Dnipro University of Technology, Dnipro

IMPLEMENTATION OF SAFETY AND INSURANCE STANDARDS IN THE SPHERE OF TOURISM AND RECREATION

Abstract. *The article examines the process of implementing safety and insurance standards in the tourism and recreation sector in the context of increasing risks and uncertainty in the modern market environment. The relevance of the topic is due to the need to ensure a high level of protection for tourists, improve the quality of tourist services and form sustainable competitive positions of tourism entities. The methodological basis of the study is a systematic approach, which allows considering standardization as a comprehensive risk management tool in conjunction with security and insurance protection mechanisms. The study reveals the essence of international standards in the tourism sector, in particular in terms of risk management, ensuring service security and improving service quality. It was established that their implementation contributes to reducing the likelihood of risk situations, increasing the transparency of processes and strengthening consumer trust in tourism enterprises. Key features of the implementation of standards are identified, including the need to adapt to national conditions, limited financial and organizational resources, as well as an insufficient level of institutional support. It is substantiated that the standardization of safety and insurance has a significant impact on the competitiveness of tourism enterprises by increasing management efficiency, optimizing internal processes and forming a positive image. It is proven that the use of a risk-oriented approach contributes to increasing the resilience of enterprises to external challenges and ensures the long-term development of the industry. Directions for improving the processes of implementing standards are proposed, which include the development of regulatory and legal support, the active implementation of digital technologies, improving personnel skills and encouraging enterprises to apply international practices. The results obtained can be used in the practical activities of tourism enterprises and in the formation of state policy in the field of tourism and recreation. Further research should be associated with the development of effective mechanisms for integrating safety and insurance standards into the activities of tourism enterprises, as well as with the study of the impact of digital technologies on the development of the risk management system in the field of tourism and recreation.*

Keywords: tourism safety, insurance, standardization, risk management, tourism activity, competitiveness, recreation.

JEL Classification: G22, H12, L15, L83
DOI: https://doi.org/10.32782/tourismhospcee-15-2

Постановка проблеми. Сучасний розвиток туризму і рекреації відбувається в умовах підвищеної невизначеності, що зумовлено як глобальними викликами, так і зростанням вимог до якості та безпеки туристичних послуг. Активізація міжнародної мобільності, розвиток цифрових технологій, а також зростання кількості ризиків природного, техногенного та соціального характеру актуалізують питання забезпечення безпеки туристів та формування ефективних механізмів страхового захисту [4]. В цих умовах безпека та страхування стають не лише елементами супроводу туристичної діяльності, а й визначальними чинниками її конкурентоспроможності та стійкого розвитку.

Недостатній рівень організації безпеки, відсутність чітких стандартів або їх формальний характер можуть призводити до зниження довіри споживачів, погіршення іміджу туристичних дестинацій та втрати економічних можливостей. Імплементація міжнародних стандартів у сфері безпеки та страхування набуває критичного значення, що дозволяє гармонізувати національні підходи з глобальними вимогами, підвищити рівень захисту туристів і забезпечити прозорість діяльності суб'єктів туристичного ринку [7]. Водночас процес впровадження стандартів супроводжується низкою проблем, зокрема недостатньою адаптацією до національних умов, обмеженими ресурсами підприємств та відсутністю системного підходу до управління ризиками.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Сучасні наукові дослідження у сфері безпеки та страхування в туризмі демонструють зростання уваги до комплексного підходу, що поєднує організаційні, економічні та соціальні аспекти функціонування галузі. Зокрема, Кожухівська Р. Б., Тимчук С. В. [4] та Горб К. М., Корнєєв М. В., Кучер М. М. [10] розглядають безпекову діяльність у туризмі як багаторівневу систему, що включає як внутрішні, так і зовнішні компоненти захисту. Правові та організаційні засади забезпечення безпеки туристичної діяльності детально висвітлені у працях Заваріки Г. М., Денищенко Л. В., Косенка В. В. [5], що дозволяє сформувати уявлення про нормативне підґрунтя функціонування галузі. Поряд із цим, дослідження Шишпанової Н. О. [6], Бакало Н., Крекотень І., Маховки В. [8] та Путінцева А., Клименко О. [9] акцентують увагу на страхуванні як інструменті гарантування економічної безпеки туристичного бізнесу та захисту споживачів, підкреслюючи його значення в умовах зростання ризиків.

Водночас у наукових працях простежується тенденція до розширення підходів до забезпечення безпеки через впровадження інноваційних і стандартизованих механізмів. Зокрема, Ковалевська І. М. [13] обґрунтовує роль стандартизації як інструменту державного управління туристичною діяльністю, тоді як Ленко І. [15] розглядає управління ризиками на основі статистичних підходів. Разом із тим, попри наявність значної кількості наукових напрацювань, питання імплементації міжнародних стандартів безпеки та страхування у сфері туризму і рекреації залишаються недостатньо систематизованими, що зумовлює необхідність подальших досліджень у цьому напрямі.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження особливостей процесу імплементації стандартів безпеки та страхування у сфері туризму і рекреації.

Виклад основного матеріалу дослідження. В умовах глобалізації туристичного ринку питання безпеки та страхування набувають системного характеру, що зумовлює необхідність їх стандартизації. Міжнародні стандарти виступають інструментом уніфікації підходів до управління ризиками, забезпечення якості послуг та захисту туристів незалежно від країни перебування. Стандартизація у сфері туризму спрямована на формування єдиних вимог до організації туристичної діяльності, включаючи безпекові процедури, управління ризиками та страхове забезпечення. Її значення полягає у підвищенні прозорості ринку, зниженні рівня невизначеності та створенні передумов для довіри між усіма учасниками туристичного процесу.

Одним із базових стандартів є ISO 31000 [1], який визначає загальні принципи управління ризиками. Його застосування у туризмі дозволяє систематизувати процес ідентифікації, оцінювання та мінімізації ризиків, пов'язаних із безпекою туристів, організацією подорожей та функціонуванням туристичних підприємств. Важливу роль відіграє ISO 21101 [2], що встановлює вимоги до системи управління безпекою у сфері пригодницького туризму. Даний стандарт регламентує питання підготовки персоналу, оцінювання ризиків маршрутів та забезпечення безпеки туристів під час активних видів відпочинку.

ISSN: 2786-4812 (Print), 2786-4820 (Online)

Ще одним значущим стандартом є ISO 22483 [3], який визначає вимоги до якості туристичних послуг, включаючи аспекти безпеки, обслуговування та взаємодії з клієнтами. Його впровадження сприяє підвищенню рівня сервісу та зменшенню ризиків, пов'язаних із невідповідністю очікувань споживачів. Окрім стандартів ISO, у практиці туристичної діяльності застосовуються підходи до страхового захисту, що базуються на міжнародних принципах страхування подорожей, включаючи медичне страхування, страхування від нещасних випадків, відповідальності та скасування подорожей. Вони забезпечують фінансову стабільність туристів у разі настання ризикових подій і є невід'ємною складовою системи безпеки.

Імплементація міжнародних стандартів безпеки та страхування у сфері туризму і рекреації є складним багаторівневим процесом, що передбачає адаптацію загальноприйнятих вимог до специфіки національного ринку, інституційного середовища та рівня розвитку туристичної інфраструктури. Практика свідчить, що формальне запозичення стандартів без їх глибокого інтегрування у діяльність суб'єктів туристичного ринку не забезпечує очікуваного ефекту [5]. Однією з ключових особливостей імплементації є необхідність гармонізації міжнародних стандартів із національним законодавством. Це стосується як нормативного регулювання безпеки туристичної діяльності, так і функціонування страхового ринку. В умовах України цей процес ускладнюється фрагментарністю нормативної бази та недостатнім рівнем координації між державними органами, що впливає на ефективність впровадження стандартів.

Важливим аспектом є ресурсні обмеження підприємств туристичної сфери. Впровадження стандартів потребує інвестицій у підготовку персоналу, модернізацію процесів обслуговування, впровадження систем управління ризиками та забезпечення відповідного рівня страхового покриття. Для малих і середніх підприємств ці витрати можуть бути суттєвими, що стримує активність у напрямі стандартизації. Окремої уваги потребує рівень обізнаності суб'єктів туристичного ринку щодо змісту та практичної цінності міжнародних стандартів. Недостатнє розуміння їх переваг часто призводить до формального підходу до впровадження або повної відмови від їх використання [6]. Це обмежує можливості підвищення якості послуг та зниження ризиків у туристичній діяльності.

Разом з тим, імплементація стандартів супроводжується і позитивними ефектами. Підприємства, які інтегрують стандарти у свою діяльність, отримують можливість підвищити рівень безпеки туристів, оптимізувати внутрішні процеси та зміцнити довіру споживачів (табл. 1). Це, у свою чергу, сприяє підвищенню конкурентоспроможності та розширенню ринкових можливостей.

Імплементація стандартів безпеки та страхування у сфері туризму і рекреації має комплексний характер і потребує узгоджених дій держави, бізнесу та страхових інституцій. Ефективність цього процесу визначається не лише наявністю стандартів, а й рівнем їх практичного застосування та інтеграції у діяльність суб'єктів туристичного ринку. Впровадження міжнародних стандартів безпеки та страхування суттєво впливає на розвиток туристичної та рекреаційної сфери, формуючи нові підходи до організації діяльності, управління ризиками та взаємодії зі споживачами [10]. В сучасних умовах стандартизація

Таблиця 1

Особливості імплементації стандартів безпеки та страхування в туризмі

Аспект імплементації	Характеристика	Переваги	Обмеження
Нормативна адаптація	Узгодження стандартів із законодавством	Гармонізація з міжнародними вимогами	Фрагментарність регулювання
Організаційний рівень	Впровадження стандартів у діяльність підприємств	Підвищення якості послуг	Потреба у зміні процесів
Фінансовий аспект	Інвестиції у впровадження стандартів	Довгострокова ефективність	Високі початкові витрати
Кадрове забезпечення	Підготовка персоналу	Підвищення професійного рівня	Недостатність кваліфікації
Інформаційний рівень	Обізнаність щодо стандартів	Підвищення рівня впровадження	Недостатнє розуміння переваг

Джерело: узагальнено авторами за даними [8–9]

виступає не лише інструментом регулювання, а й фактором підвищення ефективності функціонування туристичного ринку.

Передусім впровадження стандартів сприяє підвищенню рівня безпеки туристів. Чітко визначені процедури, системи управління ризиками та контроль якості послуг дозволяють зменшити ймовірність виникнення небезпечних ситуацій і мінімізувати їх наслідки. Це особливо актуально для видів туризму, пов'язаних із підвищеним рівнем ризику. Водночас стандартизація позитивно впливає на формування довіри з боку споживачів. Туристи все частіше орієнтуються на безпечність та надійність туристичних послуг, тому наявність впроваджених стандартів виступає сигналом якості та відповідальності підприємства. Це підвищує привабливість туристичних дестинацій і стимулює попит [11].

Не менш важливим є вплив стандартизації на конкурентоспроможність підприємств. Суб'єкти туристичного ринку, які дотримуються міжнародних стандартів, отримують переваги у вигляді підвищення якості послуг, оптимізації внутрішніх процесів і можливості виходу на міжнародні ринки. Це формує більш стійкі конкурентні позиції у довгостроковій перспективі. Крім того, стандартизація сприяє розвитку страхових механізмів у туризмі. Вона забезпечує більш чітке визначення ризиків [12], що підлягають страхуванню, а також підвищує прозорість взаємовідносин між туристами, підприємствами та страховими компаніями. Це створює умови для розширення спектра страхових послуг і підвищення їх ефективності.

Подальший розвиток туристично-рекреаційної сфери значною мірою залежить від ефективності імплементації міжнародних стандартів безпеки та страхування. В цьому контексті доцільно виокремити ключові напрями удосконалення відповідних процесів, що сприятимуть підвищенню якості туристичних послуг та зниженню рівня ризиків. Першочерговим напрямом є розвиток інституційного забезпечення стандартизації [13]. Це передбачає вдосконалення нормативно-правової бази, гармонізацію національних стандартів із міжнародними вимогами та посилення координації між державними органами, суб'єктами туристичної діяльності та страховими компаніями. Такий підхід дозволить забезпечити системність впровадження стандартів і підвищити їх практичну ефективність.

Важливим вектором є цифровізація процесів управління безпекою та страхуванням у туризмі. Використання цифрових платформ, аналітичних систем та онлайн-сервісів страхування сприяє оперативному моніторингу ризиків, підвищенню доступності страхових послуг і покращенню взаємодії між учасниками туристичного ринку. Це створює передумови для формування більш гнучкої та адаптивної системи безпеки. Окрему увагу варто приділити розвитку кадрового потенціалу [14]. Підготовка фахівців у сфері управління ризиками, безпеки та страхування в туризмі має базуватися на сучасних освітніх програмах із урахуванням міжнародних стандартів. Підвищення рівня професійної компетентності персоналу сприятиме більш якісному впровадженню стандартів на практиці.

Рис. 1. Вплив стандартизації безпеки та страхування на розвиток туризму

Джерело: авторська розробка

ISSN: 2786-4812 (Print), 2786-4820 (Online)

Не менш значущим є стимулювання підприємств до впровадження стандартів. Це може реалізовуватися через економічні механізми, зокрема податкові стимули, грантову підтримку або преференції для сертифікованих підприємств. Такий підхід підвищить зацікавленість бізнесу у стандартизації та сприятиме поширенню кращих практик. Крім того, доцільним є розвиток страхових продуктів, адаптованих до специфіки туристичної діяльності [15]. Розширення спектра страхових послуг, впровадження гнучких програм страхування та підвищення їх доступності дозволять забезпечити більш ефективний захист туристів і суб'єктів ринку від можливих ризиків. Вплив стандартизації в даному випадку має комплексний характер і проявляється через підвищення передбачуваності туристичних процесів, зниження невизначеності та формування більш прозорих умов взаємодії між усіма учасниками ринку. У результаті цього посилюється довіра споживачів, що трансформується у стійкі конкурентні переваги підприємств і сприяє активізації туристичних потоків. Такий ефект не є миттєвим, однак у довгостроковій перспективі він визначає здатність туристичних систем адаптуватися до змін зовнішнього середовища.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Імплементація стандартів безпеки та страхування поступово перетворюється на невід'ємний елемент функціонування туристично-рекреаційної сфери, визначаючи не лише рівень захисту туристів, а й загальні умови розвитку галузі. Запровадження міжнародних стандартів формує цілісну систему управління ризиками, в межах якої безпека розглядається як інтегрований компонент якості туристичних послуг, а страхування – як механізм компенсації можливих втрат і забезпечення стабільності діяльності суб'єктів ринку. Втім реальні практики впровадження стандартів характеризуються нерівномірністю та залежать від рівня ресурсного забезпечення підприємств, інституційної підтримки та ступеня інтегрованості у міжнародний туристичний простір.

В сучасних умовах господарювання формальне запозичення стандартів без їхньої змістовної адаптації не забезпечує очікуваних результатів, що вказує на необхідність переосмислення підходів до їх впровадження з акцентом на практичну ефективність, а не лише відповідність вимогам. Подальший розвиток туристично-рекреаційної сфери потребує поглиблення процесів стандартизації у поєднанні з цифровими рішеннями, удосконаленням страхових механізмів та підвищенням професійного рівня учасників ринку. Саме така інтеграція створює підґрунтя для формування стійкої, безпечної та конкурентоспроможної туристичної системи.

ЛІТЕРАТУРА

1. Роголь Г. Управління ризиками відповідно до стандарту ISO 31000:2018. *Онлайн-консультант фахівця з якості*: веб-сайт. 2023. URL: https://qualityexpert.com.ua/articles/657421-upravlinnya-ryzykamy-vidpovidno-do-standartu-iso-310002018
2. Obergfell Y. Swiss Quality From ISO's Home: ISO 21101 Company Certification, Affordable, Fast Track and Online. *SkillFront*: веб-сайт. 2026. URL: https://www.skillfront.com/ISO-21101-Company-Certification
3. Бєлобородова М.В, Бессонова А.В, Турик А.К. Інтеграція принципів інклюзії та доступності у розвиток сфери гостинності. *Економіка та суспільство*. 2025. Вип. 78. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-14
4. Кожухівська Р.Б., Тимчук С.В. Безпекова діяльність у сфері туризму та рекреації в Україні: аналітичний огляд. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 53. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-43
5. Заваріка Г.М., Денищенко Л.В., Косенко В.В. Правові та організаційні засади безпеки діяльності у сфері туристичного та готельного бізнесу в Україні. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. 2021. Вип. 3. С. 24-32. DOI: https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-3-4
6. Шишпанова Н.О. Страхування як напрям гарантування економічної безпеки туристичного бізнесу. *Modern Economics*. 2022. № 32. С. 98-103. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-13
7. Івасишина Н.В. Безпека, менеджмент і ресторанна справа у сфері туризму: історія і сучасність. *Вісник КНЛУ*. 2025. Вип. 31. С. 104-112. DOI: http://doi.org/10.32589/2412-9321.31.2025.348129
8. Бакало Н., Крекотень І., Маховка В. Страхування в туризмі. *Економічні горизонти*. 2023. Вип. 1(23). С. 59-69. DOI: https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(23).2023.273358
9. Путінцев А., Клименко О. Страхування у туризмі: особливості та зарубіжний досвід. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 62. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-105
10. Горб К.М., Корнєєв М.В., Кучер М.М. Система зовнішньої та внутрішньої безпеки у сфері туризму та гостинності. *Науковий погляд: економіка та управління*. 2024. № 2(86). С. 60-66. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-86-9
11. Валінкевич Н., Тищенко С. Забезпечення безпеки та страхування підприємств готельно-ресторанного бізнесу. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 40. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-64
12. Смєсова В., Безугла Л., Захарова С. Інноваційні моделі розвитку готельно-ресторанних і

туристичних підприємств. *Development Service Industry Management*. 2024. Вип. 4. С. 35-42. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8(6)

13. Ковалевська І.М. Стандартизація як інструмент державного управління туристичною діяльністю в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 33. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-41

14. Бессонова А.В., Бєлобородова М.В., Машіка Г.В. Інклюзивний імператив туристичної політики у системі формування кадрового потенціалу рекреаційної сфери. *Наукові перспективи*. 2026. Вип. 3(69). С. 2314-2325. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3(69)-2314-2225

15. Ленко І. Дослідження системи управління ризиками туристичних підприємств: статистичний аспект. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-27

REFERENCES

1. Rohol, H. (2023). Upravlinnia ryzykamy vidpovidno do standartu ISO 31000:2018 [Risk management according to ISO 31000:2018]. *Onlain-konsultant fakhivtsia z yakosti – Online quality specialist consultant*. Available at: https://qualityexpert.com.ua/articles/657421-upravlinnya-ryzykamy-vidpovidno-do-standartu-iso-310002018

2. Obergfell, Y. (2026). Swiss Quality From ISO's Home: ISO 21101 Company Certification, Affordable, Fast Track and Online. *SkillFront*. Available at: https://www.skillfront.com/ISO-21101-Company-Certification

3. Bieloborodova, M.V, Bessonova, A.V, & Turyk, A.K. (2025). Intehratsiia pryntsypiv inkliuzii ta dostupnosti u rozvytok sfery hostynnosti [Integration of the principles of inclusion and accessibility into the development of the hospitality sector]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 78. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-78-14

4. Kozhukhivska, R.B., & Tymchuk, S.V. (2023). Bezpekova diialnist u sferi turyzmu ta rekreatsii v Ukraini: analitychnyi ohliad [Security activities in the sphere of tourism and recreation in Ukraine: analytical review]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 53. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-53-43

5. Zavarika, H.M., Denyshchenko, L.V., & Kosenko, V.V. (2021). Pravovi ta orhanizatsiini zasady bezpeky diialnosti u sferi turystychnoho ta hotelnoho biznesu v Ukraini [Legal and organizational principles of safety of activities in the sphere of tourism and hotel business in Ukraine]. *Industriia turyzmu i hostynnosti v Tsentralnii ta Skhidnii Yevropi – Tourism and Hospitality Industry in Central and Eastern Europe*, vol. 3, pp. 24–32. DOI: https://doi.org/10.36477/tourismhospcee-3-4

6. Shyshpanova, N.O. (2022). Strakhuvannia yak napriam harantuvannia ekonomichnoi bezpeky turystychnoho biznesu [Insurance as a way of guaranteeing the economic security of the tourism business]. *Modern Economics*, vol. 32, pp. 98–103. DOI: https://doi.org/10.31521/modecon.V32(2022)-13

7. Ivasyshyna, N.V. (2025). Bezpeka, menedzhment i restoranna sprava u sferi turyzmu: istoriia i suchasnist [Safety, management and restaurant business in the tourism sector: history and present]. *Visnyk KNLU – Messenger of Kyiv National Linguistic University*, vol. 31, pp. 104–112. DOI: http://doi.org/10.32589/2412-9321.31.2025.348129

8. Bakalo, N., Krekoten, I., & Makhovka, V. (2023). Strakhuvannia v turyzmi [Insurance in tourism]. *Ekonomichni horyzonty – Economic Horizons*, vol. 1(23), pp. 59–69. DOI: https://doi.org/10.31499/2616-5236.1(23).2023.273358

9. Putintsev, A., & Klymenko, O. (2024). Strakhuvannia u turyzmi: osoblyvosti ta zarubizhnyi dosvid [Insurance in tourism: features and foreign experience]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 62. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-62-105

10. Horb, K.M., Kornieiev, M.V., & Kucher, M.M. (2024). Systema zovnishnoi ta vnutrishnoi bezpeky u sferi turyzmu ta hostynnosti [System of external and internal security in the sphere of tourism and hospitality]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnia – Scientific view: economics and management*, vol. 2(86), pp. 60–66. DOI: https://doi.org/10.32782/2521-666X/2024-86-9

11. Valinkevych, N., & Tyshchenko, S. (2022). Zabezpechennia bezpeky ta strakhuvannia pidpryiemstv hotelno-restorannoho biznesu [Ensuring security and insurance of hotel and restaurant business enterprises]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 40. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2022-40-64

12. Smiesova, V., Bezuhla, L., & Zakharova, S. (2024). Innovatsiini modeli rozvytku hotelno-restorannykh i turystychnykh pidpryiemstv [Innovative models of development of hotel, restaurant and tourist enterprises]. *Development Service Industry Management*, vol. 4, pp. 35–42. DOI: https://doi.org/10.31891/dsim-2024-8(6)

13. Kovalevska, I.M. (2021). Standartyzatsiia yak instrument derzhavnoho upravlinnia turystychnoiu diialnistiu v suchasnykh umovakh [Standardization as a tool for state management of tourism activities in modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 33. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-33-41

14. Bessonova, A.V., Bieloborodova, M.V., & Mashika, H.V. (2026). Inkliuzyvnyi imperatyv turystychnoi polityky u systemi formuvannia kadrovoho potentsialu rekreatsiinoi sfery [Inclusive imperative of tourism policy in the system of formation of human resources potential of the recreational sphere]. *Naukovi perspektyvy – Scientific perspectives*, vol. 3(69), pp. 2314–2325. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2026-3(69)-2314-2225

15. Lenko, I. (2024). Doslidzhennia systemy upravlinnia ryzykamy turystychnykh pidpryiemstv: statystychnyi aspekt [Research into the risk management system of tourism enterprises: statistical aspect]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 66. DOI: https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-66-27

Дата надходження статті: 09.04.2026
Дата прийняття статті: 30.04.2026
Дата публікації статті: 26.06.2026